

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze bakalářské práce

Problém likvidace nekomunálního odpadu v ČR

Lucie Bezvodová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Téma bakalářské práce bylo pro mne zajímavé hned z několika hledisek, zaprvé, text konvenuje s mým studijním profilem, neboť kvalita odpadového hospodářství ovlivňuje úroveň rozvoje regionu, zadruhé má zvolené téma výrazný mezioborový charakter, a to sociální, ekologický, jakož i právní se silným ekonomickým podtextem. Konečně, ač je dané téma velmi aktuální, problém likvidace nekomunálního odpadu je na rozdíl od komunálního odpadu poněkud opomíjen.

Je nutné si uvědomi, že všechna lidská činnost je zatížena produkcí odpadů, které představují jakýsi nežádoucí vedlejší produkt, se kterým je třeba se vypořádat, a který sebou přináší řadu negativních efektů. Vysoká produkce odpadů je problém, na který je upozorňováno již od počátků moderního ekologického myšlení. Teprve od 80. let dvacátého století se oblasti odpadového hospodářství věnuje patřičná pozornost a stává se velmi sledovanou problematikou. Současným trendem odpadového hospodářství je maximální podpora tříděného sběru a recyklace. Využitelnost vytříděných surovin je ale značně omezená, proto se v zahraničí klade stále větší důraz na preventivní opatření a tato tendence se pomalu prosazuje i v České republice. Z pohledu problematiky odpadů je velice zajímavá také finanční stránka. Je totiž nutné si uvědomit, že se jedná o poměrně nákladnou záležitost. Ceny za zpracování a likvidaci odpadů průběžně rostou. Cestou, jak snížit výši nákladů, je především snížení produkce odpadů nebo zvýšení poměru využívání odpadů, vůči ostatním způsobům likvidace odpadů.

Klíčová slova:

Odpady, plán odpadového hospodářství, recyklace, sanace, sankce, trvale udržitelné hospodaření s odpady, třídění odpadů, zneškodnění odpadů, životní prostředí

Cíl práce a metodika

Cílem práce je podrobně analyzovat a následně zhodnotit problematiku likvidace nekomunálního odpadu v České republice, zaměřenou na legislativní úpravu veškerých procesů souvisejících s nakládáním s odpady, a to včetně předcházení a omezování vzniku odpadů, jakož i identifikace jejich dopadů na životní prostředí a to jak na úrovni obce, tak z hlediska trvale udržitelného rozvoje celé společnosti.

Bakalářská práce je členěna do dvou hlavních částí. První část je teoretickým výkladem, je zde definovaný legislativní rámec pro oblast hospodaření s odpady v ČR a správná interpretace základních povinností při nakládání s odpady v obecně závazných právních normách. Na legislativu odpadového hospodářství navazují další předpisy z oblasti životního prostředí, které upravují ochranu ovzduší, ochranu vod, ochranu přírody a krajiny, případně geologického podloží a ochranu půdy. Práce také zdůrazňuje nepříznivé dopady vzniklého odpadu na životní prostředí a lidské zdraví. Primárním pramenem teoretické části jsou právní předpisy, které se týkají dané problematiky. Další informace jsou zpracovány na základě studia dostupné literatury. Hlavní metodou je analýza textu.

Druhá, praktická část práce je založena na empirických metodách, včetně pozorování nakládání s odpady v praxi, tj. likvidace odpadů ve vybrané obci Středočeského kraje. Jako metodické podklady posloužily konkrétní plán odpadového hospodářství obce a další související dokumenty, a také neformální až polostrukturované rozhovory se zástupci obce a ostatními účastníky nakládání s odpady včetně občanů.

Vlastní práce

Vlastní práce je rozdělena do 6 samostatných kapitol. První kapitola je věnovaná základním pojmům, které se prolínají celou prací. Jedná se například o pojmy jako je odpad, či jeho členění na komunální, nekomunální a nebezpečný. Dále jsou vysvětleny definice vedlejšího produktu a stavu, kdy odpad přestává být odpadem. Opomenout nelze ani další pojmy prolínající se odpadovým hospodářstvím, nakládání s odpadem,

využití odpadů, sběr odpadů, třídění a zneškodňování odpadů či předcházení vzniku odpadů.

Na tuto kapitolu navazuje problematika vývoje právní úpravy odpadového hospodářství, kde je představena historie odpadové legislativy v České republice a stávající právní normy v ČR, které jsou aktualizovány v souladu se směrnicemi Evropské unie.

Dále je pozornost věnovaná základnímu poslání odpadového hospodářství, čímž je vliv odpadů na životní prostředí, včetně hlavních úkolů odpadového hospodářství. Tuto kapitolu ukončilo téma omezování produkce nekomunálních odpadů a prevence vzniku odpadů.

Následující text má za úkol seznámit čtenáře s nakládáním s odpady v praxi v České republice. Pojednává se zde zvlášť o recyklaci odpadů, kdy dochází k cílenému přetváření materiálu (odpadu) na druhotnou vstupní surovinu, o biologických způsobech nakládání s odpady, do kterých spadá kompostování a mechanicko-biologická úprava odpadů, dále o spalování odpadů, a v neposlední řadě také o skládkování odpadů.

Další část práce je zaměřená na aktuální problémy a perspektivy odpadového hospodářství, včetně problémů s likvidací nelegálních dovozů odpadů do České republiky z Německa.

Poslední kapitola bakalářské práce je věnovaná odpadovému hospodářství ve vybraném městě Středočeského kraje, konkrétně ve městě Neratovice. Po stručné charakteristice města se seznámíme s plánem odpadového hospodářství města, konkrétními ukazateli produkce a nakládání s odpady včetně ekonomických ukazatelů v oblasti nakládání s odpady. Na závěr jsou uvedeny možné návrhy na zlepšení nakládání s odpady v daném městě.

Zhodnocení a závěry práce

Výsledkem vlastní práce bylo zjištění, že celý proces odpadového hospodářství je živým, stále se vyvíjejícím oborem, který je nutné neustále studovat a vyhodnocovat, a na základě zjištění a rozvíjejících se nových technologií, přijímat taková zákonná opatření, která povedou ke snížení produkce odpadů a k efektivnějšímu způsobu jejich likvidace.

Dále bylo na základě šetření a výzkumu prokázáno, že v současnosti je nejvíce žádaným způsobem řešení environmentálních problémů trvalá prevence. Úsilí všech společenských oblastí musí být směřováno k udržitelnému rozvoji, což znamená, že od řešení již vzniklých škod je nezbytné hlavní centrum pozornosti posunout k předcházení ekologických problémů. Tento přístup je nezbytné zapracovat do všech odvětví odpadového hospodářství, s cílem vytvořit fungující ekonomicky efektivní odpadové hospodářství s co nejmenším negativním dopadem na životní prostředí.

V samotném závěru práce bylo možné okrajově poukázat na současný systém nakládání s odpady, jako proces z ekonomického hlediska vysoce neefektivní.

Seznam vybraných použitých zdrojů

DAMOHORSKÝ, M.: *Právo životního prostředí*, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-498-1

FILIP, J.: *Odpadové hospodářství*. 1. vydání. Brno: MZLU v Brně, 2006. ISBN 80-7157-608-5

JIRÁSKOVÁ, I., SOBOTKA, M.: *Zákon o odpadech s vysvětlivkami a prováděcími předpisy*. 2. aktualizované vydání podle stavu k 1. 12. 2005. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-561-3

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů